

ADROVIĆ

Zdenko Adrović

Predsjednik Hrvatske udruge banaka

Hrvatska ima unutarnju snagu da nastavi rasti i u 2017.

U Hrvatskoj završava prva godina znatnijega gospodarskog rasta nakon duge krize 2009. – 2014. Pri tome se mijenja struktura rasta. Gospodarstvo je 2015. bilo pogonjeno rastom izvoza, dok je domaća potražnja sporije rasla. Međutim, u 2016. rast robnog izvoza usporio je na oko 3% godišnje. Reagirao je i uvoz koji raste po sličnoj stopi kao izvoz. Zbog toga će doprinos rasta izvana doći samo od turizma. No, rast turizma neće biti dovoljan da objasni ubrzanje rasta na 2,5 do 3% godišnje, koliko će vjerojatno iznositi rast realnog BDP-a 2016. Ubrzanje rasta objašnjava se oporavkom domaće potražnje, prvenstveno osobne potrošnje i investicija.

Postavlja se pitanje može li se sličan rast održati i u 2017. godini? Međunarodno okruženje neće tome pogodovati. Tri najvažnija hrvatska vanjskotrgovačka partnera suočit će se s povećanom političkom neizvjesnošću. Prosinački referendum u Italiji i ponovljeni predsjednički izbori u Austriji uvod su u njemačke izbore potkraj 2017. godine, nakon kojih slijede parlamentarni izbori u Italiji. Pred vratima su i francuski predsjednički izbori. To znači da će Europa sljedeće godine biti uronjena u političke neizvjesnosti. To nije dobro za biznis. I relevantne prognoze upućuju na usporavanje rasta u

EU 2017. u odnosu na 2016., tako da očekivani rast ne izlazi izvan intervala 1-1,5 posto. Dodatno, narasla je globalna neizvjesnost, pogotovo u odnosima SAD-a i Kine nakon izbora Donalda J. Trumpa za predsjednika SAD-a. Bilo kakvi novi problemi u Kini mogu imati negativne posljedice za svjetsku ekonomiju. Stoga se postavlja pitanje ima li Hrvatska unutarnje rezerve da kroz domaću potražnju i bolje politike amortizira eventualne učinke usporavanja europskog i svjetskog tržišta?

Odgovor glasi da; Hrvatska ima četiri takve rezerve. Prvo, smanjenje poreznog opterećenja rada i kapitala potez je u pravom smjeru i pravom trenutku. Time

Smanjenje poreznog opterećenja, bolje korištenje fondova EU, najava ozbiljnijih reformi i započeti oporavak kreditiranja poduzeća i kućanstava osnovni su faktori koji mogu osigurati nastavak rasta

će se zadržati živost osobne potrošnje i privatne investicijske aktivnosti. Drugo, sve se bolje koriste fondovi eu. Prema brojkama za prvu polovicu 2016., Hrvatska bi u 2016. godini mogla povući oko milijardu eura od EU. To je znatan napredak u odnosu na prijašnje godine. Uz to, postoji rezerva za još oko 3,5 milijardi kuna na godinu ili oko 1% BDP-a boljeg korištenja sredstava, uglavnom za investicijske namjene. Treće, Hrvatska tek treba započeti s ozbiljnijim reformama, što se prvenstveno odnosi na otklanjanje administrativnih barijera i bolje upravljanje te restrukturiranje i djelomičnu privatizaciju prevelikog sektora državnih poduzeća. I u tome postoje rezerve rasta. Četvrto, oporavak 2015. i 2016. godine bio je oporavak bez kredita. Naslijeđena zaduženost kućanstava i poduzeća bila je previsoka, pa nije bilo sklonosti uzimanju kredita radi financiranja nove potrošnje ili investicija. Međutim, od sredine 2016. primjećuje se oporavak novoodobrenih kredita. Kako su banke solidno kapitalizirane, a kako su se i poduzeća i kućanstva u međuvremenu razdužila, treba očekivati da će i pojačana kreditna aktivnost pridonijeti nastavku oporavka. Kada se zbroje sva četiri unutarnja faktora, Hrvatska ima dobre izgleda za ponavljanje solidnog rasta i u 2017. godini. ●